

OBSAH

Úvod	9
1 Filozofie multikulturalismu ve 21. století	13
1.1 Multikulturalita jako historický a reálný fenomén	13
1.1.1 Historický exkurz	15
1.1.2 Etnicita	17
1.1.3 Základní pojmy související s etnicitou	19
1.2 Kulturní pluralita	21
1.2.1 Pluralismus	21
1.2.2 Kultura	21
1.2.3 Základní pojmy související s kulturní pluralitou	26
1.2.4 Kulturní vzorec	30
1.2.5 Předsudky, stereotypy a etnofaulismy	32
1.3 Ošetřovatelství – kultura	35
1.3.1 Multikulturní – interkulturní – transkulturní	36
1.4 Metaparadigma multikulturního/transkulturního ošetřovatelství	40
1.4.1 Metaparadigmatická koncepce ošetřovatelství definovaná M. Leiningerovou	40
1.4.2 Kulturně shodná péče	46
1.4.3 Doporučení k pochopení klienta z odlišné kultury v ošetřovatelské praxi	47
1.4.4 Význam multikulturních znalostí pro ošetřovatelství v praxi	48
1.5 Tolerance a intolerance	50
2 Multikulturní etika v ošetřovatelství pro 21. století	52
2.1 Ošetřování – kulturní hodnota společnosti	52
2.2 Respektování identity a důstojnosti pacienta z jiné kultury	54
2.2.1 Identita a sebeidentita	54
2.2.2 Důstojnost člověka	56
2.3 Specifika multikulturní etiky v ošetřovatelství	60

2.3.1	Respektování spirituálních potřeb	61
2.3.2	Etický přístup k pacientovi/klientovi z jiné kultury	62
2.3.3	Respektování kulturních tradic v ošetrovatelském procesu	63
2.4	Multikulturní komunikační etiketa v ošetrovatelství	66
2.5	Specifika multikulturní komunikace	67
2.5.1	Verbální komunikace	68
2.5.2	Neverbální komunikace	69
3	Kulturní šok	73
3.1	Pojetí a definice kulturního šoku	73
3.2	Fáze kulturního šoku	74
3.2.1	Predispozice pro kulturní šok	75
3.2.2	Psychosomatické dopady kulturního šoku	76
3.3	Diagnózy kulturního šoku dle NANDA International	79
3.3.1	Doména 9: Zvládání/tolerance zátěže	79
3.3.2	Doména 10: Životní princip	82
3.4	Zvládání kulturního šoku	84
3.5	Výživa a kultura	88
4	Ošetrování pacienta muslimského vyznání	93
4.1	Islámské náboženství – základ kultury	93
4.1.1	Umma – islámská obec	95
4.1.2	Sunna – islámská „Tradice“	95
4.1.3	Modlení	96
4.2	Islámská etika	96
4.2.1	Islámská etika a islámské právo	98
4.3	Stravovací zvyky v islámské kultuře	99
4.4	Komunikační tabu při ošetrování muslimského pacienta	100
4.4.1	Verbální komunikace	100
4.4.2	Neverbální komunikace	101
4.4.3	Etika umírání a smrti v islámské kultuře	102
5	Specifika menšin a jejich respektování ve zdravotnictví	106
5.1	Integrace cizinců do české společnosti	106

5.2	Češi očima cizinců	106
5.2.1	Exkurz do statistických údajů	107
5.3	Kulturní hladiny vzájemných vztahů ve zdravotní péči ...	107
5.3.1	Komunikační specifika kultur	108
5.4	Vietnamci	109
5.4.1	Etiketa a komunikace	110
5.4.2	Vietnamská kuchyně	112
5.4.3	Ošetřování nemocného	113
5.4.4	Komunikace při zdravotním vyšetření	113
5.5	Korejci	114
5.6	Ukrajinci	114
5.6.1	Komunikace	116
5.6.2	Ukrajinská kuchyně	116
6	Multikulturní trénink v ošetrovatelství	118
6.1	Implementace multikulturních zkušeností do praxe ...	118
6.2	Multikulturní kompetence v ošetrovatelství	120
6.2.1	Kulturní kompetence	122
6.2.2	Multikulturní kompetence v ošetrovatelství	123
6.2.3	Model kulturní kompetence	125
Závěr	129
Literatura	130
Přílohy	140
Kazuistiky	143
Slovníček pojmů	149
Zkratky	152
Rejstřík	153
Souhrn	159
Summary	160